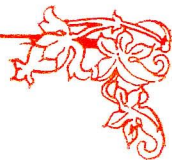

Фиридун Ширински

АЗЭРБАЈЧАН
ХАЛГ
МУСИГИЧИЛЭРИ

Азербайджанская
Республиканская
Библиотека
им. Ш. Ахундова

БАКЫ
ЈАЗЫЧЫ
1985

Бала оғлу Григор

БАЛА ОҒЛУ Григор Азербайжанда көркәмли тарзән кими шөһрәт тапмышдыр. Григор Мәликов Бала оғлу 1859-чу илдә Шуша шәһәриндә анандан олмушдыр. О, тар чалмағы шушалы тарзән Артемидән өйрәнмишди. Артеми кечән әсрдә Шушанын ән шөһрәтли вә истәдадлы тарзәнләриндән олмуш, узун илләр Азербайжан ханәндәләрини мүшәјәт етмишдыр.

Бала оғлу Грикорун сәнәткар тарзән кими инкишаф едиб камилләшмәсиндә бөјүк мүғәнни һачы һүсүнүн һәлледичи тәсири олмушдыр.

Һачы һүсү тарзән Садыгчандан сонра 15 ил Бала оғлу Григор вә каманчачы Аванес илә әмәкдашылыг етмишди.

Бу ики истәдадлы чалғычы — Григор вә Аванес һачы һүсүнү мүшәјәт етмәклә, ондан Шәрг муғамларынын охујуб-чалмаг гәјдаларыны да мүкәммәл өйрәнмишдиләр.

Каманчачы Левон Гараханов сөјләјир ки, Бала оғлу Григор өз мүәллими һачы һүсүнүн адыны һәмишә һөрмәтлә јад едиб дејәрди: «Бу бөјүк ханәндә Шәрг мусигиси тарихиндә тәкраролунмаз, гүдрәтли бир ханәндә кими галачагдыр. Чүнки онда олан көзәл сәс вә охумаг габиллијәти һеч кәсдә олмамышды».

Һачы һүсү, Бала оғлу Григор вә Аванесдән ибарәт мусиги үчлүјү (трио) XIX әсрин сон рүбүндә бүтүн Загафгазијадә мәшһур олмагла, Москвада вә Иранда да өз чыхышлары илә Азербайжан мусигисинин шөһрәтини јүксәкләрә галдырмышды.

Бала оғлу Григор Загафгазијадә, һәтта Иранда дүзәлдилән мусиги мүсабигәләриндә һәмишә биринчилик газанмыш, гызыл медалла тәлтиф

Бала оғлу Грикорун тарзәнлик фәалијәтинин 30 иллијинә һәср едилмиш концертин афишасы (Тифлис, 28 март 1911-чи ил)

олунмушдыр. О, 1901-чи илдә Шушада, 1902—1903-чү илләр исә Бақыда тәшкил олунан илк Шәрг концертләриндә бөјүк мүвәффәғијәт газанмышдыр. Истедадлы тарзән, һачы һүсүнүн өлүмүндән (1898) сонра, мүхтәлиф вахтларда Забул Гасым, Чәкмәчи Мәһәммәд, Мәчид Бейбудов, Давуд Сәфијаров вә Мәшәди Мәммәд Фәрзәлијев кими көркәмли ханәндәләри өз сәдәфли тары илә мүшәјәт етмишди.

Бала оғлу Григор 1907-чи илдә «Тифлискоје Общественоје Собраније» тәрәфиндән Тифлисә дәвәт едилмишди. О, бурада әввәлләр ханәндә Мәшәди Мәммәд Фәрзәлијев, сонралар Севи (1911-чи илдән) бөјүк мүғәнни Сејид Шушински, каманчачы Севи илә бирликдә 10 ил шәһәр мусиги мәчәсләриндә театр вә клубларда хидмәт көстәрмишди.

1911-чи ил март ајынын 28-дә Тифлисин мусиги ичтимаңијәти Бала оғлу Грикорун фәалијәтинин 30 иллик јубилејини тәнтәнәли шәрәптдә кечирди. Јубилеј кечәси Тифлисин ән мәшһур мусигичиләри арасында бир нәфәр кәңч тарзән дә варды О, јубилјарын 23 јашлы оғлу Бала

иди. Кәнч Бала атасы кими тарзән олмаг арзусу илэ јашајырды. О, јубилеј кечәси мәһарәтлэ чыхыш етди.

Јубилеј кечәси Грикора ажры-ажры јерләрдән көндәрилән тәбрик мәктублары, телеграмлар вә һәдијјәләр онун сәнәтнини пәрәстишкарларынын сајсыз-һесабыз олдуғуну сүбүт едирди.

1914-чү илдә муғам устасы вә көзәл тарзән-соллист Бала оғлу Грикор «Екстрафон» фирмасы тәрәфиндән Кијев шәһәринә дә'вәт едилди. О, бурада бир чох муғамлары жүксәк ифачылыг мәһарәти илэ граммафон валлары үчүн чалмыш, каманчачы Севи илэ бирликдә Сејид Шушинскини мүшәјнәт етмишди.

Бала оғлу Грикор Азәрбајчан мусиги тарихиндә бөјүк сәнәткар — тарзән олмагла, һәм дә бачарыглы бир мүәллим кими таныныр. Загафгазија тарзәнләринин әксәријјәти онун јетирмәсидир.

Күрчүстанда Совет һакимийјәти гурулдугдан сонра гочаман тарзән Бала оғлу Грикор халгын мэдәни иккишафына јахындан көмәк етмишди. О, өмрүнүн сон илләриндә Тифлиснә фәһлә клубларында, мэдәнијјәт евләриндә вә мусиги мәктәбләриндә кәнч нәслин тә'лим-тәрбијәси илэ чидди мәшғул олмуш, өз сәнәткарлыг тәчрүбәсини шакирдләриндән әсиркәмәмшиди.

Бала оғлу Грикор 1929-чу илин октјабр ајында, 70 јашында Тифлис шәһәриндә вәфат етмишди.

